

מצוה רז היא שצונו לאהוב את הגרים והוא אמרו יתעלה ואהבתם את הגר, ואע"פ שהיה נכלל בזה עם ישראל באמרו ואהבת לרעך כמוך שזה הגר גר צדק אבל מפני שנכנס בתורתנו הוסיף האל אהבה על אהבתו וייחד לו מצוה נוספת כמו שעשה באזהרת ולא תונו ואמר וגר לא תונה. והתבאר מלשון הגמרא (מציעא פ"ט:) שחייבין על אונאת הגר משום לא תונו ומשום וגר לא תונה גם אנחנו חייבין באהבתו משום ואהבת לרעך ומשום ואהבתם את הגר, וזה מבואר אין ספק בו ואיני יודע אדם ממי שמנה המצות שסכל זה, וברוב המדרשות בארו שהאל צונו על הגר כמו שצונו על עצמו אמר ואהבת את ה' אלהיך ואמר ואהבתם את הגר. (והיה עקב, מדע הלכות דעות פ"ו):

מצוה שב הזהיר משנוא קצתנו את קצתנו. והוא אמרו לא תשנא את אחיך בלבבך. ולשון ספרי לא אמרתי אלא שנאה שבלב. אמנם כשהראה לו השנאה והודיעו שהוא שונא אותו אינו עובר על זה הלאו אבל על לא תקום ולא תטור, ועובר על עשה והוא אמרו ואהבת לרעך כמוך, אבל שנאת הלב הוא חטא חזק יותר מן הכל. (שם, שם):

מצוה רה היא שצונו להוכיח החוטא או מי שירצה לחטוא ולמנוע אותו ממנו במאמר התוכחה ואין ראוי שיאמר אחר שאני לא אחטא אם יחטא אחר זולתי מה לי עם אלהיו, זה הפך התורה אבל אנחנו מצוין שלא נחטא ושלא נעזוב זולתנו מאומתנו שימרה ואם השתדל להמרות חייבין אנו להוכיחו ולהשיבו ואע"פ שלא יצא עליו עדות וחייב עליו דין. והוא אמרו יתעלה הוכח תוכיח את עמיתך, ונכנס בצווי הזה שנוכיח קצתנו לקצתנו כשיחטא איש ממנו לאיש ולא נטור בלבבנו ולא נחשוב לו עון אבל נצטוינו להוכיחו במאמר עד שלא ישאר דבר בנפש. ולשון ספרא מנין שאפילו הוכיחו שתים או שלש פעמים שחוזר ומוכיח אותו תלמוד לומר הוכח תוכיח אפילו אלף פעמים יכול אתה מוכיחו ופניו משתנות תלמוד לומר ולא תשא עליו חטא. וכבר בארו חכמים שחייב מצוה זו על כל אדם ואפילו הפחות לנכבד הוא חייב להוכיחו ואפילו קלל אותו ובזהו לא יסור מלהוכיחו עד שיפריז כמו שבארו מקבלי התורה ואמרו (ערכין ט"ז:) עד הכאה. ויש למצוה זו תנאים ומשפטים התבארו במקומות מפורזים מהתלמוד. (קדושים תהיו, מדע הלכות דעות פ"ו):

מצוה שג הזהיר שלא לבייש קצתנו את קצתנו וזהו הנקרא מלבין פני חבירו, ואזהרה שבאה בזה הוא אמרו הוכח תוכיח את עמיתך וגו'. ובספרי מנין שאם הוכחתו ארבע וחמש פעמים שיחזור ויוכיח תלמוד לומר הוכח תוכיח יכול אפילו אתה מוכיחו ופניו משתנות תלמוד לומר ולא תשא עליו חטא, אמנם הפשט הוא שהזהיר שלא תחשוב לו עון ותזכרהו. (שם, שם)